

Dorota Anuszevska-Jerzynowska
Lider Zespołu Ewaluacyjnego
Zespołu Publicznego Gimnazjum w Chwaszczynie
I Szkoły Podstawowej w Chwaszczynie

WNIOSKI DLA RADY PEDAGOGICZNEJ **Z EWALUACJI WEWNĘTRZNEJ**

Badany obszar:

KSZTAŁTUJE SIĘ POSTAWY UCZNIÓW

Analizie poddano:

**W SZKOLE KSZTAŁTUJE SIĘ POSTAWY UCZNIÓW
ZGODNE Z WARTOŚCIAMI SPOŁECZEŃSTWA
DEMOKRATYCZNEGO**

I. PLAN EWALUACJI WEWNĘTRZNEJ

A. Wybrany obszar pracy szkoły

W roku szkolnym 2012/2013 dyrektor Zespołu Publicznego Gimnazjum w Chwaszczynie i Szkoły Podstawowej w Chwaszczynie po konsultacjach z Zespołem Ewaluacyjnym podjął decyzję o przeprowadzeniu ewaluacji wewnętrznej dotyczącej upowszechniania wśród uczniów i rodziców działań szkoły służących kształtowaniu postaw powszechnie akceptowanych i zgodnych z normami społeczeństwa demokratycznego.

Wybór powyższego obszaru pracy szkoły uzasadniony został potrzebą uzyskania informacji zwrotnej na ile działania kształtujące postawy prospołeczne są aktywne w środowisku szkolnym. Badanie tego obszaru pozwoli także ustanowić tzw. „czarne punkty szkoły”, czyli miejsca, w których zagrożone jest bezpieczeństwo uczniów i podjąć działania mających na celu likwidację tych miejsc.

Przewidywane jest także wdrażanie środków zaradczych mających na celu wzrost poziomu bezpieczeństwa u wszystkich podmiotów społeczności szkolnej. Ewaluacja szkolna ma także na celu autorefleksję wszystkich uczestników życia szkoły związaną z poprawą panującej w szkole atmosfery, aby nasza placówka była miejscem bezpiecznym, przyjaznym, opartym na wzajemnym szacunku i partnerstwie.

B. Cel ewaluacji wewnętrznej

Nadrzędnym celem ewaluacji w zakresie kształtowania postaw zgodnych z wartościami i normami społeczeństwa demokratycznego jest diagnoza środowiska placówki w odniesieniu do subiektywnego poczucia wszystkich uczestników życia szkoły, a także opracowanie procedur i planów mających realne odzwierciedlenie w problematyce szkoły podnoszących poziom bezpieczeństwa oraz tworzenie przyjaznego klimatu pracy i nauki wśród ludzi prezentujących postawy powszechnie akceptowane przez wszystkich.

Cele szczegółowe:

- Ocena skuteczności działań wychowawczych ukierunkowanych na kształtowanie postaw uczniów.
- Badanie znajomości i przestrzegania zasad bezpieczeństwa.
- Diagnozowanie miejsc, sytuacji niebezpiecznych w szkole.

Powołany przez dyrektora zespół opracował następujące pytania kluczowe, na które szukał odpowiedzi w czasie prowadzonych badań

C. Pytania kluczowe:

1. Jakie postawy prospołeczne i zasady bezpieczeństwa oraz w jakich obszarach pracy szkoły są określone w dokumentacji szkolnej?
2. Czy misja szkoły uwzględnia postawy prospołeczne?
3. Czy uczniowie i inne podmioty szkoły wiedzą jakich postaw prospołecznych/zachowań z zakresu bezpieczeństwa się od nich oczekuje?
4. Jakie są metody wdrażania postaw prospołecznych?
5. Jaki jest poziom respektowania zasad bezpieczeństwa przez podmioty szkoły?
6. Czy uczniowie czują się w szkole bezpiecznie?
7. Czy rodzice są zaangażowani w planowanie działań kształtujących postawy uczniów?
8. Jaka jest opinia rodziców/opiekunów prawnych o działaniach szkoły kształtujących postawy prospołeczne?
9. Czy program wychowawczy szkoły jest analizowany i modyfikowany zgodnie z potrzebami uczniów i ich udziałem?

D. Metody i techniki badawcze wykorzystane do diagnozowania środowiska szkolnego:

Badanie ilościowe	
metoda/ technika	zastosowanie
Sondaż diagnostyczny techniką ankietowania	<ul style="list-style-type: none">➤ wiedza uczniów, nauczycieli, pracowników obsługi i administracji na temat postaw powszechnie akceptowanych i zasad bezpieczeństwa,➤ poziom poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole,➤ opinie rodziców/opiekunów prawnych o poziomie bezpieczeństwie w szkole,

Badania jakościowe	
metoda/ technika	zastosowanie
Sondaż diagnostyczny techniką wywiadu (skategoryzowany, jawny, formalny)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ informacje kontekstowe od rodziców, dyrektora szkoły, pedagoga
obserwacja (standaryzowana, próbek czasowych, bezpośrednia, grupowa, częściowa)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dane o zachowaniu uczniów na lekcjach, podczas przerw, w środkach komunikacji, podczas wycieczek szkolnych
analiza treściowa dokumentu	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dane opisowe: obowiązki uczniów, nauczycieli, pracowników administracji i obsługi z zakresu bezpieczeństwa ➤ planowane i zrealizowane przez nauczycieli i wychowawców zajęcia/zagadnienia związane z postawami prospołecznymi w szkole
analiza dokumentu formalna (w projekcie ewaluacji zapisana pod nazwą „kontrola”)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ obowiązek opracowania i udostępnienia regulaminów pracowni zawierających informacje o zasadach bezpieczeństwa ➤ dostępność informacji dotyczących ewakuacji z budynku szkolnego w momencie stanu zagrożenia np. pożarem ➤ Dostępność informacji dotyczących propagowanych przez szkołę postaw prospołecznych

E. Próba badawcza objęła:

1. uczniów klas I-III SP, IV-VI SP oraz I-III gimnazjum (po około 10 osób z każdej klasy)
2. rodziców uczniów tych klas (ok. 10 osób z każdej klasy)
3. wychowawców i nauczycieli 70%
4. pracowników obsługi 90%
5. pedagoga i psychologa szkolnego
6. dyrekcję szkoły

F. Zespół ewaluacyjny:

- **mgr Dorota Anuszevska-Jerzynowska** - Lider Zespołu Ewaluacyjnego, nauczyciel języka polskiego oraz języka angielskiego
- **mgr Beata Frąckowiak** – nauczyciel języka angielskiego
- **mgr Ewa Pelc** – nauczyciel nauczania zintegrowanego

G. Sposób prezentacji wyników ewaluacji wewnętrznej

Wyniki ewaluacji wewnętrznej zaprezentowane zostaną:

- nauczycielom na Radzie Pedagogicznej
- uczniom podczas godziny wychowawczej
- rodzicom w czasie zebrań z rodzicami

II. ANALIZA I INTERPRETACJA WYNIKÓW BADAŃ

- **Analiza pytania kluczowego:**

- Jakie postawy prospołeczne i zasady bezpieczeństwa oraz w jakich obszarach pracy szkoły są określone w dokumentacji szkolnej?
- Czy misja szkoły uwzględnia postawy prospołeczne?

- **Kryterium:** Zgodność określonych przez szkołę postaw prospołecznych i zasad bezpieczeństwa z wymaganiami prawnymi.

Opis ewaluacji	<p><u>Ewaluację przeprowadzono na podstawie:</u></p> <ul style="list-style-type: none">➤ analizy dokumentów szkolnych (statutu szkoły, regulaminów, planów pracy i zarządzeń, kontroli dostępności),➤ kontroli dostępności regulaminów pracowni i innych pomieszczeń oraz informacji dotyczących ewakuacji z budynku szkolnego w momencie stanu zagrożenia np. pożarem➤ wywiadu z dyrektorem szkoły oraz z pedagogiem i psychologiem.
Wnioski z ewaluacji	<ul style="list-style-type: none">➤ <u>W statucie szkoły</u> określono obowiązki wszystkich podmiotów <u>szkoły</u>: uczniów, nauczycieli, pracowników obsługi i administracji. Dokładnie określone są obowiązki wszystkich uczestników zajęć pozaszkolnych, tzn. podczas zajęć świetlicy, kółek zainteresowań czy wycieczki szkolnej. Jest też szczegółowy regulamin dowozu uczniów. <u>Zbyt ogólnie natomiast są określone są zasady bezpieczeństwa obowiązujące w czasie przerwy międzylekcyjnej.</u>➤ <u>W planach pracy wychowawczej</u> zostały zapisane treści związane z <u>żadanymi postawami prospołecznymi oraz bezpieczeństwem uwzględniające różne aspekty i sytuacje, ale w sposób niejednolity: bardziej lub mniej dokładnie, jednakże zbyt ogólnie.</u>➤ <u>Kontrola obowiązku opracowania i umieszczenia w pracowniach</u> dydaktycznych regulaminów zachowania i informacji dotyczących ewakuacji z budynku szkolnego w momencie stanu zagrożenia, np.

pożarem wykazała, że:

- a) w pracowniach brakuje regulaminów dotyczących zachowania uczniów
 - b) brakuje także informacji o ewakuacji w pracowniach i pomieszczeniach oraz świetlicy szkoły, gabinecie psychologa, gabinecie logopedy).
- **Według informacji dyrektora szkoły** obowiązki i oczekiwane postawy są określone również w regulaminach: dyżurów nauczycielskich, dyskotek, dowożenia uczniów, świetlicy, sali gimnastycznej, pracowni.
 - **Z wywiadu z pedagogiem i psychologiem** szkolnym wynika, iż w celu zapewnienia bezpieczeństwa i kształceniu postaw prospołecznych, szkoła współpracuje z policją, sądem rodzinnym, poradnią psychologiczno-pedagogiczną oraz z zakładem opieki zdrowotnej.
 - Szkoła przekazuje informacje **społeczności szkolnej** na temat oczekiwań dotyczących żądanych postaw oraz sytuacji związanych z bezpieczeństwem poprzez: stronę internetową, apele, tablice informacyjne oraz podczas zebrań z rodzicami, posiedzeń rady pedagogicznej i zebrań z pracownikami obsługi.

- **Analiza pytania kluczowego:**

- Czy uczniowie i inne podmioty szkoły wiedzą jakich postaw prospołecznych/zachowań z zakresu bezpieczeństwa się od nich oczekuje?

- **Kryterium:** Znajomość określonych w szkole zasad bezpieczeństwa

<p>Opis ewaluacji</p>	<p><u>Ewaluację przeprowadzono w oparciu o kwestionariusze ankiet skierowanych do:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ klas I-III SP, ➤ klas IV- VI SP, ➤ klas I-III gimnazjum, ➤ nauczycieli ➤ rodziców ➤ pracowników i administracji szkoły ➤ analizy dokumentów szkolnych
<p>Wnioski z ewaluacji</p>	<p>Na podstawie przeprowadzonych ankiet stwierdzono:</p> <p><u>w klasach I-III</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wszyscy uczniowie wiedzą jakich postaw prospołecznych się od nich oczekuje. ➤ Obowiązujące normy zachowania stosuje 100% badanych. <p><u>W klasach IV-VI i gimnazjum:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wszyscy uczniowie wiedzą jakich postaw prospołecznych się od nich oczekuje, choć nie zawsze się do nich stosują. ➤ Wiedzą, co należy robić w razie niebezpieczeństwa w szkole (zawiadomić osobę dorosłą, w razie potrzeby ewakuować się zgodnie z planem). ➤ Znają i potrafią wymienić normy postępowania obowiązujące w szkole (90% wymienia zakaz bójek, 70% zakaz używania niestosownego słownictwa). ➤ Uczniowie znają swoje prawa (prawo do dwukrotnego nieprzygotowania wymienia 80% gimnazjalistów, pojawia się też prawo do równego traktowania – 75% oraz prawo do nauki – 40%); <u>jednakże sondaż diagnostyczny nauczycieli wykazuje, iż uczniowie nie wywiązują się z obowiązków, a chętnie korzystają z praw.</u> ➤ Uczniowie znają także swoje obowiązki (95% badanych wymienia obowiązek chodzenia do szkoły, konieczność nauki czy odrabiania

zadań domowych); jednakowoż sondaż nauczycieli i analiza dokumentacji (semestralne sprawozdania wychowawców) wykazują, że z obowiązku odrabiania zadań domowych uczniowie nie wywiązują się należycie.

- Uczniowie wiedzą, czego nie wolno robić w szkole (bić się – 98%, przeklinać 75 % czy palić – 65%), ale zdarzają się oraz incydenty naruszenia regulaminów szkolnych;
- **Ankiety przeprowadzone wśród rodziców** dzieci wykazały, że znają oni zasady obowiązujące w naszej szkole. 54% badanych zapoznała się z nimi dzięki informacjom od wychowawcy, 40% czytając Statut Szkoły a 32% zna je z przekazu dziecka.
- **Badanie nauczycieli** dowiodło, że oni również znają oczekiwane postawy i zasady dotyczące bezpieczeństwa obowiązujące w placówce. 57% badanych zna je dzięki lekturze regulaminów i dokumentów szkoły. Również 57% nauczycieli deklaruje znajomość zasad związanych z bezpieczeństwem, które są im znane dzięki szkoleniom BHP.
- **Szkolenia BHP** to źródło znajomości zasad bezpieczeństwa dla 100% pozostałych pracowników szkoły.
- **Analiza dokumentacji szkolnej** (protokolarza, dzienników uwag i dzienników lekcyjnych) wskazuje, że wszystkie podmioty szkoły zapoznają się z oczekiwanymi postawami i zasadami bezpieczeństwa, co potwierdzają podpisem.

- **Analiza pytania kluczowego:**

- Jakie są metody wdrażania postaw prospołecznych?
- Czy uczniowie znają i utożsamiają się z kształtowanymi postawami?
- Czy rodzice są zaangażowani w planowanie działań kształtujących postawy uczniów?

- **Kryterium: Znajomość określonych w szkole zasad bezpieczeństwa**

<p style="text-align: center;">Opis ewaluacji</p>	<p style="text-align: center;"><u>Ewaluację przeprowadzono w oparciu o kwestionariusze ankiet skierowanych do:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ klas I-III SP, ➤ klas IV- VI SP, ➤ klas I-III gimnazjum, ➤ nauczycieli ➤ rodziców ➤ pracowników i administracji szkoły ➤ oraz na podstawie sondażu przeprowadzonego z dyrekcją ➤ analizy dokumentów szkolnych.
<p>Wnioski z ewaluacji</p>	<p>Na podstawie przeprowadzonych ankiet stwierdzono:</p> <p><u>w klasach I-III</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Uczniowie klas I-III szkoły podstawowej informacje dotyczące zasad bezpieczeństwa otrzymują od nauczycieli, rodziców i dziadków (87%). <u>W razie niebezpieczeństwa zwracają się o pomoc do wychowawcy, rodziców, innych pracowników i nauczycieli. Nie ma ucznia, który u nikogo nie szukałby pomocy.</u> Najbardziej znanym numerem alarmowym jest 112; ➤ Uczniowie tych klas utożsamiają się w 100% z postawami akceptowanymi przez szkołę <p><u>W klasach IV-VI i gimnazjum:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Uczniowie klas IV-VI i gimnazjum <u>wiedzą, do kogo zwrócić się o pomoc w razie niebezpieczeństwa: w pierwszej kolejności będzie/jest to wychowawca (45 %), rodzice (35 %), w dalszej kolejności będą koledzy z klasy 18 %) oraz inni nauczyciele (14%).</u> Sukcesem jest fakt, że tylko 1% zadeklarowało, że zwróci się o pomoc do starszych kolegów. Niestety bardzo mało uczniów zgłosiłoby się do pedagoga (6%) lub psychologa (3%); ➤ Uczniowie tych klas deklarują, że <u>wiedzą w jaki sposób zachować się w razie zagrożenia;</u> ➤ O zasadach dotyczących bezpieczeństwa i akceptowanych w szkole

postawach zostali poinformowani przez: wychowawcę – 59 %, dyрекcję – 18 % rodziców 11%, innych nauczycieli – 12 %. Niestety nie przekazują sobie nawzajem tych informacji. Należy też zauważyć małe zaangażowanie rodziców w przekazywanie tych informacji. Niestety nie wspomnieli o psychologu i pedagogu szkolnym.

- **Badania ankietowe nauczycieli** wykazały, że 57% z nich kieruje się potrzebami uczniów w zakresie znajomości zasad bezpieczeństwa i postaw prospołecznych oraz, że dostosowuje swoje metody wdrażania tychże postaw przez ich pryzmat.
- **Wywiad z psychologiem i pedagogiem szkolnym** dowodzi, że postawy prospołeczne i zasady bezpieczeństwa są wpajane wszelkim podmiotom szkoły przy użyciu różnorodnych metod (pogadanki, zajęcia warsztatowe, trening interpersonalny, studia dokumentacji szkolnej, szkoła dla rodziców).
- **Rodzice uczniów w trakcie badań ankietowych** oświadczyli także, iż w kontaktach ze szkołą doświadczyli różnych metod związanych z wdrażaniem postaw prospołecznych oraz zasad bezpieczeństwa. Smutne jest to, że tylko 20% rodziców ma jakiegokolwiek propozycje dotyczące metod pracy z ich dziećmi w tej tematyce. Grupa ta wymienia: grupy dyskusyjne na temat zachowania z psychologiem, zabawy ruchowe w czasie przerw, sprzątnięcie podwórka w ramach kary za łamanie zasad, czy krótsze przerwy.
- **Analiza dokumentacji szkolnej** (dzienników lekcyjnych, dokumentacji pedagoga i psychologa, uwag pohospitacyjnych) potwierdza stosowanie różnorodnych metod i form stosowanych odnośnie omawianych treści.

- **Analiza pytania kluczowego:**

- Jaki jest poziom respektowania zasad przez podmioty szkoły?
- Czy uczniowie, nauczyciele i inni pracownicy czują się w szkole bezpiecznie?

- **Kryterium:** Powszechność stosowania określonych przez szkołę zasad bezpieczeństwa

<p style="text-align: center;">Opis ewaluacji</p>	<p style="text-align: center;"><u>Ewaluację przeprowadzono w oparciu o:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ sondaż przeprowadzony wśród nauczycieli, ➤ analizę dokumentów szkolnych (zapisów w dziennikach lekcyjnych dotyczących realizacji zagadnień z zakresu postaw prospołecznych), ➤ obserwacji zachowań uczniów na lekcjach, podczas przerw, w środkach komunikacji, podczas wycieczek szkolnych, ➤ wywiadu z pedagogami dotyczącego przypadków zachowań niezgodnych z zasadami bezpieczeństwa, ➤ badania ankietowego uczniów, nauczycieli, pracowników obsługi i administracji ➤ badania ankietowego i wywiadów z rodzicami
<p>Wnioski z ewaluacji</p>	<p>Na podstawie przeprowadzonych ankiet stwierdzono:</p> <p><u>w klasach I-III</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Uczniowie klas młodszych w 60% mają poczucie respektowania zasad dotyczących bezpieczeństwa. 50% badanych czuje się bezpiecznie w toalecie szkolnej, 64% w korytarzu 62% przy sklepiku. ➤ Poczucie bezpieczeństwa zapewniają dzieciom nauczyciele 45% (wychowawcy 27% i inni nauczyciele 18%), rodzice 23% inni pracownicy szkoły 15%. <p><u>W klasach IV-VI i gimnazjum:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Uczniowie klas IV-VI i gimnazjum <u>wiedzą, do kogo zwrócić się w razie sytuacji niebezpiecznej</u> 49% wymienia nauczyciela a 53% rodzica. W szkole uczniowie w 63% czują się bezpiecznie, a 75 % uważa szkołę za miejsce bezpieczne. Tylko niewielka część wskazuje, że czuje się w szkole niebezpieczne i jako jedno z

najbardziej niebezpiecznych miejsc podają toalety 11%. Nachętniej obleganym miejscem jest korytarz szkolny – aż 81% uczniów deklaruje chęć przebywania w czasie przerw w korytarzu szkolnym, który wygrywa nawet z boiskiem szkolnym(3% chętnych).

- Najwięcej uczniów klas IV-VI szkoły podstawowej i klas I-III gimnazjum czuje się w szkole dobrze, ale tylko w małej grupie (39%), zintegrowanych z klasą jest 35%, tak jak w domu czuje się co 5 uczeń, 6% twierdzi, że są zagubieni i zastraszeni.
- Uczniowie, którzy nie czują się bezpiecznie najczęściej boją się dokuczania rówieśników – 25 %v następnie–prowokacji do bójki – 11% czy pobicia 13%,. Uczniowie ci twierdzą, że są zaczepiani, popychani, nie czują się bezpiecznie w czasie przerwy (kolega ze starszej klasy 48 % czy grupy uczniów ze strszej klasy – 23 %) , obawiają się niektórych nauczycieli – 10%. Większość - jednak 49% stwierdza, że w szkole nie spotykają ich żadne nieprzyjemności
- Iżaden uczeń nie stwierdził, aby w szkole była przemoc psychiczna, a tylko 1% stwierdza wymuszenia i nakłanianie do nieujawniania negatywnych zachowań innych kolegów.
- Wyniki badań ankietowych uczniów pokrywają się z **wynikami ich rodziców**, którzy uznają szkołę za miejsce bezpieczne w 62%. 41% uważa, że dzieci w szkole czują się bezpiecznie a 29, że częściowo bezpiecznie. 59% rodziców dostrzega w tym zasługę nauczycieli, którzy pełniąc sumiennie dyżury śródlekcyjne podnoszą poziom bezpieczeństwa w szkole.
- **Analiza zapisów w dziennikach lekcyjnych wykazała**, że zasady bezpieczeństwa w szkole zostały omówione z uczniami podczas godzin wychowawczych, na zajęciach przedmiotowych omówiono regulaminy pracowni i zasady BHP. Ale ,brak tematów dotyczących ewakuacji w sytuacji zagrożenia, czy udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.
- W czasie lekcji zdecydowana większość uczniów przestrzega zasad

bezpieczeństwa. Pojedyncze osoby naruszają podstawowe zasady, tzn. jedzą i piją, żują gumę, samowolnie wychodzą z sali, nie przychodzą na lekcje.

- W czasie przerw zdecydowana większość uczniów przestrzega podstawowych zasad bezpieczeństwa. Naruszają je określone grupy rówieśnicze, ale są pod stałą kontrolą i obserwacją. Z dużym oporem wykonują polecenia dotyczące przestrzegania norm bezpieczeństwa. Jednakże systematyczne dyżury nauczycieli na korytarzach szkolnych sprzyja zachowaniu porządku.
- Podczas wycieczek szkolnych uczniowie zachowują się zgodnie z regulaminem wycieczki, przestrzegają zasad ruchu drogowego oraz stosują zasady bezpieczeństwa określone w odwiedzanym miejscu.
- W autobusie szkolnym uczniowie zawsze wsiadają i wysiadają w ustalonym przez opiekuna porządku. Najczęściej głośno rozmawiają i słuchają muzyki. Sporadycznie spożywają posiłki, zdarza się, że używają wulgarnych słów.
- **Z informacji pedagoga i psychologa** wynika, że w pierwszym semestrze roku szkolnego wśród uczniów szkoły podstawowej odnotowano kilka przypadków zachowań niezgodnych z zasadami bezpieczeństwa, zdecydowanie więcej było ich wśród uczniów gimnazjum.
- Uczestnikami niebezpiecznych zachowań są „stałe” grupy uczniów; w gimnazjum taka grupa liczy około 15 uczniów, w szkole podstawowej około 10.
- Nauczyciele stwierdzili, że opracowane procedury stanowią podstawę ich reagowania i rozwiązywania problemów. Nauczyciele gimnazjum zwrócili uwagę, że brakuje narzędzia, które w natychmiastowy sposób pozwoliłoby zastosować karę, gdyż w odniesieniu do niektórych uczniów powtarzanie tych samych procedur okazuje się nieskuteczne.
- Sondaż przeprowadzony wśród nauczycieli wskazuje ich bezsilność wobec niewłaściwych postaw (np. malowania włosów, czy paznokci

przez uczennice gimnazjum).

➤ **Ankieta pracowników szkoły** wykazuje, że oni także dostrzegają znaczącą rolę nauczycieli dyżurujących w zachowaniu bezpieczeństwa w szkole w czasie przerw śródlekcyjnych. W sytuacjach zagrożenia, czy niewłaściwych postaw 60% z nich informuje nauczyciela dyżurującego a 40% wychowawcę.

➤ 94% pracowników administracji i obsługi czuje się w szkole bezpiecznie.

➤ **Badanie nauczycieli** wykazuje, że uznają oni szkołę za miejsce bezpieczne. Jako miejsce niebezpieczne uznali oni ulicę przed szkołą - 57%. A za sytuację niebezpieczną 30 % uznaje przepychanki na korytach szkolnym.

100 % nauczycieli uważa, że dyrekcja zapewnia w szkole poczucie bezpieczeństwa ich pracy ustanawiając stosowne regulaminy, które pozwalają zastosować odpowiednie procedury w sytuacjach kryzysowych.

• **Analiza pytania kluczowego:**

- Czy program wychowawczy szkoły jest analizowany i modyfikowany zgodnie z potrzebami uczniów i ich udziałem?

• **Kryterium:** Skuteczność określonych przez szkołę zasad bezpieczeństwa

Opis ewaluacji	<u>Ewaluację przeprowadzono w oparciu o:</u>
	<ul style="list-style-type: none">➤ sondaż przeprowadzony wśród nauczycieli,➤ analizę dokumentów szkolnych (zapisów w dziennikach lekcyjnych, protokolarzu posiedzeń Rady Pedagogicznej, statutu szkoły, regulaminów),➤ wywiadu z pedagogami dotyczącego przypadków zachowań niezgodnych z zasadami bezpieczeństwa,➤ badania ankietowego uczniów, nauczycieli,➤ badania ankietowego i wywiadów z rodzicami
Wnioski	Na podstawie przeprowadzonych ankiet stwierdzono:

z ewaluacji

- **Sondaż przeprowadzony wśród nauczycieli** wykazał, iż ich zdaniem program wychowawczy jest modyfikowany na początku każdego roku szkolnego. Nauczyciele –wychowawcy ustalają program wychowawczy poszczególnych klas w parciu o szkolny program wychowawczy, ale dostosowują go do indywidualnych potrzeb zespołu klasowego. Na temat owych potrzeb – jak wykazały **badania ankietowe** – 100% nauczycieli zasięga opinii uczniów, a następnie przekazują je dyrekcji, pedagogowi, czy samym dzieciom w czasie pogadanek. Badania ankietowe wykazują także, iż nauczyciele najczęściej diagnozują skuteczność oddziaływań wychowawczych poprzez rozmowy z dziećmi i ich rodzicami.
- **Z badań ankietowych przeprowadzonych wśród rodziców** wynika, że tylko nieznaczna ich część jest zainteresowana współdziałaniem szkoły i domu w tworzeniu programu wychowawczego – 29 %. Najczęściej zjawiają się w szkole na spotkaniach z wychowawcą klasy 80 % lub pedagogiem 50%.
- Analiza dokumentacji szkolnej wykazuje, iż nauczyciele na bieżąco dostosowują tematykę godzin do dyspozycji wychowawcy do potrzeb zaistniałych w danym okresie w zespole klasowym, którym się zajmują. Niestety tylko 29% nauczycieli uznaje, że efekty działań wychowawczych ustalonych w dokumentach szkolnych i wypracowanych w procedurach są dla nich satysfakcjonujące.

Na pytanie „*Jakie działania według Pani/Pana mogą zwiększyć poziom bezpieczeństwa w szkole?*”, które postawiono rodzicom, nauczycielom, pracownikom obsługi i administracji, najczęściej padały następujące propozycje:

rodziców:

wzmocnienie dyscypliny w szkole i konsekwencji za złe zachowanie uczniów, zwiększenie liczby dyżurów nauczycieli w czasie przerw, rozszerzenie monitoringu, rozdzielanie uczniów szkoły podstawowej (szczególnie klas I-III) i gimnazjum (zwłaszcza w czasie przerw śródlekcyjnych);

nauczycieli:

stanowcze i konsekwentne wymaganie przestrzegania zasad bezpieczeństwa przez wszystkie podmioty szkoły, zwiększenie dyscypliny w szkole, organizowanie krótkich apeli w związku z zasadami bezpieczeństwa;

pracowników obsługi i administracji:

wyciąganie konsekwencji wobec uczniów, którzy nie stosują się do norm bezpieczeństwa panujących w szkole, natychmiastowe reagowanie w sytuacjach zagrożenia, zwiększenie ilości szkoleń BHP

<u>Mocne strony</u>	<u>Słabe strony</u>
Szkoła jasno określa jakich postaw prospołecznych oczekuje od wszystkich podmiotów szkoły.	Brak jasno określonych kar i ich mała skuteczność wobec uczniów łamiących zasady statutu szkoły.
Szkoła jasno komunikuje wszystkim podmiotom, jakie zasady bezpieczeństwa w niej panują.	Brak odpowiednich konsekwencji za naruszanie zasad bezpieczeństwa.
Wszystkie podmioty szkoły znają i deklarują znajomość zasad dotyczących	Brak jasno wytyczonych zasad/ kar/ konsekwencji łamania tych zasad przez

bezpieczeństwa oraz oczekiwanych postaw.	uczniów, co dostrzegają wszystkie podmioty szkoły.
Nauczyciele, szczególnie wychowawcy są silnie zaangażowani w kreowanie postaw prospołecznych wśród uczniów.	Mała świadomość wśród uczniów roli pedagoga i psychologa w kształtowaniu tych postaw.
Kierowanie się potrzebami uczniów w zakresie znajomości zasad bezpieczeństwa, stosowanie różnorodnych metod.	Brak cykliczności we wpajaniu tych zasad i konsekwencji w ich realizacji.
	Małe zaangażowanie rodziców w kreowanie postaw prospołecznych i wdrażanie zasad dotyczących bezpieczeństwa
Nauczyciele zapewniają uczniom poczucie bezpieczeństwa.	Świadomość bezsilności nauczycieli w wielu sytuacjach łamiących ustalone zasady.
Wychowawcy starają się dostosowywać program wychowawczy do potrzeb uczniów, co zauważają sami uczniowie jak i rodzice.	Wychowawcy nie zawsze są informowani o negatywnych zachowaniach uczniów swojej klasy przez innych nauczycieli.
Uczniowie wiedzą jakich postaw prospołecznych się od nich oczekuje	Uczniowie nie zawsze zachowują się zgodnie z oczekiwaniami.
Znają i potrafią wymienić normy postępowania obowiązujące w szkole.	Nie zawsze ich przestrzegają
Uczniowie znają swoje prawa i obowiązki.	Nie przestrzegają obowiązku nauki.
Uczniowie wiedzą, że w sytuacjach niebezpiecznych mogą prosić o pomoc wychowawcę, rodzica, lub nauczyciela.	Mała świadomość pomocy w sytuacji zagrożenia ze strony pedagoga i psychologa.
Informowanie przez szkołę –	Brak udziału środowiska lokalnego w

wychowawców, dyrekcje i nauczycieli o zasadach dotyczących bezpieczeństwa	przekazywaniu zasad dotyczących bezpieczeństwa
Są tematy dotyczące bezpieczeństwa- bhp w salach lekcyjnych.	Nie ma lekcji dotyczących pierwszej pomocy.
Większość uczniów czuje się w szkole bezpiecznie.	Są uczniowie, którzy obawiają się starszych kolegów, zgłaszają przypadki wymuszenia.

III. WNIOSKI:

Na podstawie przeprowadzonych badań i sondaży zespół ewaluacyjny stwierdził, iż w respektowane są normy społeczne, a uczniowie potrafią odróżnić dobro od zła. Wszystkie podmioty szkoły respektują prawa i obowiązki ucznia. Zrówno młodzież jak i dzieci kształcące się w naszej placówce starają się być prawi i prawdomówni. Wszystkie podmioty szkoły szanują prawa i obowiązki ucznia, przestrzegają regulaminu szkoły i praw człowieka. Celem przyswojenia postaw określanych przez szkołę jako właściwe partycypują w rozmaitych pogadankach i prelekcjach. Nauczyciele dostrzegają pozytywne zachowania dzieci i odpowiedni je wynagradzają, natomiast zachowania negatywne są rugowane.

Rodzice i opiekunowie prawni mają możliwość kontaktu z kadrą pedagogiczną podczas konsultacji i zebrań oraz indywidualnych spotkań z nauczycielami, pedagogiem, psychologiem i dyrektorem placówki.

Podjęmowane działania wychowawcze poddaje się ciągłej analizie i modyfikacji w miarę potrzeb.

Szkoła nasza regularnie współpracuje z PPP, policją instytucjami pomagającymi młodzieży oraz uczestniczy w wielu programach i akcjach dążących do poprawy bezpieczeństwa dziecka. Podjęmowane przez szkołę działania kształtują właściwe postawy i zachowania prospołeczne uczniów.

IV. ZALECENIA DO DALSZEJ PRACY:

- Sprawić, by uczniowie chętniej identyfikowali się z postawami jakich się od nich oczekuje.
- Spowodować, by uczniowie ochoczo i z satysfakcją wywiązywali się ze swoich obowiązków, ze szczególnym zwróceniem uwagi na zadania domowe!
- Sprowokować uczniów do częstszej współpracy z pedagogiem i psychologiem.
- Uświadomić o wadze zasad dotyczących odpowiednich postaw społecznych i zaangażować środowisko lokalne w ich przekazywanie.
- Organizować zajęcia dotyczące pierwszej pomocy.
- Podjąć działania mające na celu zniwelowanie wymuszeń i bójek.
- Określić zasady zachowania w czasie przerw śródlekcyjnych i upowszechnić je wśród uczniów.
- Dołączyć regulamin zachowania się uczniów w autobusie do statutu szkoły.
- Przypominać nauczycielom i pozostałym pracownikom szkoły o systematycznym utrwalaniu i stosowaniu zasad bezpieczeństwa.
- Obejmować coraz szerszym monitoringiem budynek szkoły i teren wokół szkoły.
- Aktualizować i rozpowszechniać instrukcje w zakresie wytyczenia dróg ewakuacyjnych i miejsc zbiórki w sytuacjach kryzysowych.
- Cyklicznie organizować próbne ewakuacje (na skutek np. alarmu pożarowego).
- Systematycznie pracować z uczniami, którzy najczęściej naruszają zasady bezpieczeństwa.
- Przypominać/uświadamiać rodzicom ich rolę, jaką odgrywają w procesie wpajania odpowiednich postaw prospołecznych.
- Przypominać/uświadamiać rodzicom konieczność częstego rozmawiania z dziećmi na tematy związane z bezpieczeństwem.
- Podkreślać rolę rodziców w zapewnieniu bezpieczeństwa i bezpiecznym zachowywaniu się dziecka na co dzień w szkole i poza nią.
- Systematycznie przypominać uczniom jakie skutki może przynieść dla nich samych niedostosowanie się do postaw prospołecznych.

Załączniki:

- Załącznik nr 1- Analiza wypowiedzi uczniów klas I-III

- Załącznik nr 2- Analiza wypowiedzi uczniów klas IV-VI SP i I- III gimnazjum
- Załącznik nr 3 - Analiza wypowiedzi rodziców
- Załącznik nr 4 - Analiza wypowiedzi nauczycieli
- Załącznik nr 5 - Analiza wypowiedzi pracowników szkoły